

[Johan Poulsen.]

Danmarks Fiskeribank, der havde lån til gode på Færøerne på det pågældende tidspunkt.

Det samme var tilfældet med adskillige grossister og andre private forretningsfolk, der havde forretningsforbindelser på øerne, ligesom der omvendt også var folk på Færøerne, der havde tilgodehavender herhede. Efter besættelsen var det forbudt ved lov såvel direkte som indirekte at overføre betalinger til det øvrige kongerige. Det var på et forholdsvis tidligt tidspunkt, at dette forhold blev genstand for forhandling i lagtinget, og ved „Midlertidige bestemmelser om betalinger mellem Færøerne og det øvrige kongerige“ af 2. december 1940 blev det ordnet derhen, at enhver på Færøerne hjemmehørende person, selskab eller firma, der enten havde gæld eller tilgodehavende i kongeriget, var skyldig inden 31. december 1940 at anmelde sit mellemværende og såvidt muligt bevisliggøre dette mellemværende for Færøernes overformynderi; de således indgåede beløb blev gennem overformynderiet indsat på en i Færø Amt's Sparekasse oprettet samlet „Clearingkonto for mellemværender mellem Færøerne og det øvrige kongerige“. Nævnte midlertidige bestemmelser blev efter krigens afslutning ved lagtingsbeslutning af 25. august 1945 sat ud af kraft. Det var også på et forholdsvis tidligt tidspunkt af krigen, at omhandlede mellemværende var ordnet.

Med hensyn til rentetabene var det ikke noget, der var særligt for de nævnte kreditorer, men det var et dagligdags fænomen under krigen, at pengeinstitutionerne tog imod penge og opbevarede dem for folk uden at være i stand til at give nogen rente, da der under de herskende forhold ikke gaves nogen mulighed for dem til at placere de modtagne indskud. Rentetab var noget, alle sparere på Færøerne var ude for en del af krigsårene.

Med hensyn til statsgarantien er det min bestemte opfattelse efter at have gennemlæst bemærkningerne til lovforslaget, at mulighederne for, at garantierne skulle kunne medføre tab for statskassen, er meget minimale. Vi må være klar over, at erfaringer, indhøstede forud for sidste verdenskrig, ikke uden videre kan anvendes på nutiden.

Færøerne før sidste verdenskrig og Færøerne af i dag er to forskellige samfund. Før verdenskrigen var der faktisk hvert år en konstant mangel på likviditet fra februar til hen i november-december måned. Al kapital var bundet i de store fiskelagre, der først blev realiseret hen mod årets slutning, ligesom fiskerne almindeligvis først fik deres afregning efter salget af lagrene. Der fandt faktisk lige til sidste verdenskrig en likviditetsindsprøjtning sted ved årsskiftet, hvorved samfundsmaskineriet fik den nødvendige smøring, således at det blev muligt at holde hjulene i gang resten af året. Ved årsskiftet betalte folk deres gæld til købmanden og deres skat til kommunen, og dette medførte igen, at kommunernes likviditet var således, at det kneb for dem at klare terminen, særlig juni termin.

Nu stiller forholdene sig anderledes. Nu kan fiskelagrene belånes ganske anderledes end før. Fiskerne kan afregne mere rettidigt, ligesom der findes en ved lov ordnet forskudsordning for fiskernes fortjenester. Salgsteknikken er også en anden, idet man nu mest muligt søger at undgå de langvarige lagringsperioder. Likviditetsmanglen bliver som følge heraf heller ikke så udtalt som før. Ganske vist kan der spores en vis stramhed i sommermånederne, altså også omkring juni termin, men man må gå ud fra, at de kommuner, der er låntagere, i egen interesse gør deres yderste for at betale forfaldne ydelser rettidigt.

Jeg skal på venstres vegne anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Det af den højtærede fiskeriminister den 1. april fremsatte forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v. udgør det sidste led i den finansieringsordning, man har anset for nødvendig for på forsvarlig vis at kunne løse en for Færøerne så betydningsfuld opgave, som fornyelse af fiskerflåden af alle kyndige erkendes at være.

Det foreliggende lovforslag vil, når det er vedtaget, blive den tredje og sidste i rækken af love, der skal medvirke til at skabe de forudsætninger, hvorved dette for øerne livsvigtige spørgsmål kan finde sin løsning. De to andre love, jeg sigter til, er loven af 12. marts 1955 om oprettelse af et realkreditinstitut for Færøerne og den nu